

NN

Huddinge kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
141 85 HUDDINGE

Tillsynsbeslut enligt lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m.

Slutsatser

Boverket anser att kommunen inte borde ha kontaktat hyresvärden utan att först fråga NN om han önskade det. Däremot anser inte Boverket att kommunen har avvikit från offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) genom denna kontakt.

Redogörelse för ärendet

Anmälan

NN har inkommit till Boverket med en skrivelse som Boverket uppfattat som en begäran att granska hur Huddinge kommun har handlagt dotterns ärende om bostadsanpassningsbidrag. Skrivelsen inkom till Boverket den 31 mars 2014.

NN anför bland annat följande.

Vid besöket i familjens lägenhet berättade handläggaren att hon aldrig varit med om den sökta åtgärden tidigare, att flytta en toalettstol, och att hon var tveksam till om det var möjligt. Handläggaren föreslog i stället att dottern skulle använda det andra badrummet där plats skulle kunna skapas om badkaret togs bort. När familjen berättade att dottern vill bada i badkaret och att det är en del av hennes träning så sade handläggaren att familjen fick bekosta mellanskillnaden om de i stället valde att flytta toalettstolen. Är det ett beslut? Har handläggaren gjort någon utredning om vad som är möjligt och inte möjligt? Vidare sade handläggaren att de måste ha bostadsbolagets medgivande.

När han talade med bostadsbolaget per telefon så sade den han talade med, innan han hunnit förklara syftet med ägarmedgivandet, att man endast skulle godkänna att badkaret flyttades. När han frågade varför blev svaret att kommunens handläggare varit i kontakt med henne och bett henne att endast godkänna flytt av badkaret. Det är upprörande att en handläggare försöker påverka hur

hyresvärden ska behandla familjen. NN menar att kommunen har gått över gränsen vad gäller handläggningen av ärendet samt brutit mot sekretessbestämmelser.

Kommunens yttrande

Boverket har begärt att Huddinge kommun yttrar sig över NN:s anmälan och inkommer med alla handlingar i ärendet om bostadsanpassningsbidrag.

Kommunen har uppgett bland annat följande.

Handläggarens kontakt med hyresvärden gjordes för att höra om det NN ansökt om var praktiskt möjligt att utföra. Det stämmer att handläggaren aldrig varit med om att det varit nödvändigt att helt flytta en toalett en meter i ett flerbo-stadshus.

Handläggaren har ingen möjlighet att påverka hyresvärden. När handläggaren berättade vilken adress det gällde svarade den anställda hos hyresvärden att `den lägenheten har ju två toaletter´ eftersom hon direkt visste vilken familj det gällde. Att flytta badkaret är inget familjen ansökt om utan ingick i handläggarens förklaring till sökanden som ytterligare en möjlighet att lösa problemet. Att en sökande i samband med en bostadsanpassning väljer att göra andra eller ytterligare åtgärder händer relativt ofta. Det kan vara åtgärder som kanske är praktiska, eller önskvärda av andra orsaker, men de kanske inte är nödvändiga utifrån funktionsnedsättningen. Man kan ibland välja en annorlunda lösning och har då möjlighet att bekosta mellanskillnaden själv, det viktiga är att syftet med anpassningen åstadkommes. Det var ett sådant exempel som handläggaren försökte visa på. Tanken var inte att ge något bud. Det fanns ingen anledning att påverka vad som skulle stå i ägarmedgivandet. Ett eventuellt avslag hade först och främst grundats på om åtgärden var nödvändig eller inte.

Boverkets bedömning

Boverket har enligt 3 § lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. tillsyn över kommunernas verksamhet med detta bidrag. Boverkets tillsyn omfattar kommunernas formella handläggning av ärenden om bostadsanpassningsbidrag. Boverket granskar alltså inte frågor som handlar om bidrag ska beviljas eller inte, till exempel om en åtgärd är nödvändig eller inte.

Inledningsvis vill Boverket upplysa om att de händelser som anmälan gäller ägde rum då hyresvärds medgivande fortfarande var ett villkor för bostadsanpassningsbidrag. Numera kan bostadsanpassningsbidrag inte längre nekas på grund av att fastighetsägaren, till exempel en hyresvärd, inte har medgett att åtgärden får utföras och att någon återställning inte behöver ske. Hyreslagens bestämmelser om vad en hyresgäst får och inte får göra utan hyresvärdens tillstånd har däremot inte ändrats. Boverket lämnar mer information om detta i Boverkets digitala handbok "Bostadsanpassningsbidraget – en handbok", www.boverket.se/bab.

Boverket konstaterar vidare att handläggarens och NN:s uppgifter om vad handläggaren sade vid sin telefonkontakt med familjens hyresvärd skiljer sig åt. Boverket har inte gått vidare för att närmare utreda detta. Boverket anser dock att kommunen inte borde ha kontaktat hyresvärderna utan att först efterhöra att NN önskade att en sådan kontakt skulle tas. I det ärendeblad som kommunen har kommit in med i ärendet finns noterat den 27 februari 2014 från handläggarens hembesök att familjen skulle kontakta hyresvärderna för ett ägarmedgivande. Det finns i övrigt inget i handlingarna som talar för att NN bett kommunen att kontakta hyresvärderna, vare sig för att inhämta ett ägarmedgivande eller för att förhöra sig om det NN ansökt om var praktiskt möjligt att genomföra.

Enligt Boverkets uppfattning är det i normalfallet i första hand sökanden själv som ska ta de kontakter som kan behövas med fastighetsägaren i ärenden om bostadsanpassningsbidrag. Kommunen bör bara ta den typen av kontakter om sökanden uttryckligen begärt det eller uttryckt önskemål om det efter förfrågan från kommunen. En annan sak är att kommunerna har ansvaret för att ärendena blir tillräckligt utredda och att handläggningen av ärendena går framåt. JO har till exempel uttalat att när ett ärende har anhängiggjorts hos en myndighet ankommer det på denna att driva fram ärendet till ett avgörande (JO-beslut 2009-03-04, diarienummer 3379 -2008). Det betyder bland annat att en kommun ska vägleda sökanden till exempel om vilka handlingar som behövs för att kommunen ska kunna pröva ärendet. Men Boverket anser, som redan sagts, att det i normalfallet i första hand är sökanden själv som ska ta de kontakter som kan behövas med fastighetsägaren och att kommunen bör göra det först när sökanden begärt det eller framfört önskemål om det på fråga av kommunen.

Däremot anser inte Boverket att kommunen har avvikit från offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) genom kontakten med hyresvärderna. När det gäller ärenden om bostadsanpassningsbidrag så är offentlighet huvudregel och sekretess undantag. Det framgår av 26 kapitlet 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Där anges att sekretess gäller i ärenden om bostadsanpassningsbidrag för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående lider betydande men om uppgiften röjs.

Det är framförallt uppgifter av mycket känslig natur, till exempel uppgifter i läkarintyg, som kan bli aktuella att belägga med sekretess i ärenden om bostadsanpassningsbidrag. Det framgår av förarbetena till den tidigare sekretesslagen (1980:100). Eftersom den nuvarande offentlighets- och sekretesslagen inte har inneburit någon ändring i sak för ärenden om bostadsanpassningsbidrag är förarbetena till den gamla lagen fortfarande aktuella.

Som konstaterats ovan skiljer sig handläggarens och NN:s uppgifter om vad handläggaren sade vid sin telefonkontakt med familjens hyresvärd.

Men även om handläggaren skulle ha lämnat de uppgifter som NN uppgett anser inte Boverket att kommunen därigenom skulle ha avvikit från offentlighets- och sekretesslagen.

Boverket ber avslutningsvis om ursäkt för den långa handläggningstiden i detta tillsynsärende.

I detta ärende har enhetschefen Peter Fransson beslutat. Jurist Ylva Storm har varit föredragande.

Peter Fransson
enhetschef

Ylva Storm
jurist